

1

Bu bölümde ele alınan temel iddia nedir?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-iddiasi-1-muhall-semis-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 1

Tabiatın tek başına yapıcı ve belirleyici güç sayılması eleştirilmekte, bunun aklen kabul edilemez sonuçlar doğurduğu gösterilmektedir.

2

Bu sanat ve yaratma, ilahî kudrete verilmezse tabiat için nasıl bir sonuç ortaya çıkar?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 2

Tabiata ya her şeyin içinde sayısız düzenekler bulunduğunu ya da her varlığa kâinatı yönetebilecek düzeyde güç ve bilgi yerleştirildiğini kabul etmek gerekir.

3

Güneş ve yansımaları örneği hangi
fikri açıklamak için
kullanılmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-
iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 3

Çok sayıdaki görüntünün tek bir kaynağa bağlanmasının kolay; o kaynağı reddedip her yansımayı ayrı bir gerçek varlık saymanın ise son derece mantıksız olduğunu göstermek

4

Metne göre her canlıda tabiat adına bağımsız bir güç kabul etmek niçin aşırıdır?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 4

Çünkü bu, her canlıya sınırsız kudret, irade, ilim ve hikmet yüklemek anlamına gelir; bu da tabiata âdeta ilahlık isnat etmeye çıkar.

5

Buradaki eleştiride “tabiat” hangi yönleriyle yetersiz görülmektedir?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 5

Şuursuz, işitmeyen, görmeyen ve düşünmeyen bir yapı olduğu için bilinçli ve hikmetli fiillerin gerçek faili olamaz.

6

Metinde “en bâtlı ve hurafe”
olarak görülen anlayış hangisidir?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-
iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 6

Kâinattaki sanat ve yaratmayı
şuursuz tabiata mal eden
anlayıştır.

7

Bölümün ana mesajını kısa şekilde ifade ediniz.

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 7

Düzenli ve hikmetli yaratılışı
tabiata vermek, akli zorlayan
imkânsızlıklara yol açar; bunu ilahî
kudrete vermek ise daha tutarlı
bir açıklamadır.

8

Bu parçaya göre doğru isnat ile
yanlış isnat arasındaki temel fark
nedir?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-
iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 8

Doğru isnat, eserleri tek ve sonsuz kudret sahibine bağlar; yanlış isnat ise onları şuursuz tabiata dağıtır.

9

Bu bölümün verdiği en temel düşünce nedir?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 9

Varlıklardaki düzenli ve hikmetli yaratılış, tabiattan değil, tek ve ezelî bir yaratıcıdan kaynaklanır.

10

“Tabiat gerektiriyor, tabiat yapıyor” anlayışına karşı metnin genel tavrı nasıldır?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 10

Bu anlayış reddedilmekte ve onun altında birçok aklî çelişki bulunduğu belirtilmektedir.

11

İlk örnekte özellikle hangi alan
dikkate alınmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-
iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 11

Varlıklarda, özellikle de canlılarda görülen ince düzen, sanat ve yaratılış dikkate alınmaktadır.

12

Metne göre şuurlu ve maksatlı
görünen işler şuursuz bir sebebe
verilirse hangi tür bir çelişki
doğar?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-
iddiasi-1-muh-al-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 12

Bilinçsiz bir şeye bilinçli işler yaptırılmış olur; bu da sebep ile sonuç arasında ciddi bir uyumsuzluk meydana getirir.

13

Güneş benzetmesinde asıl vurgu
sayının çokluğu mu, kaynağın
birliği mi? Neden?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-
iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 13

Kaynağın birliği öne çıkarılır;
çünkü çok sayıdaki görüntü tek
merkezden açıklanınca mesele
kolaylaşır.

14

Yansımaları gerçek ve bağımsız
güneşler saymak niçin makul
görülmemektedir?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-
iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 14

Çünkü küçük yerlerde güneş özelliklerine sahip sayısız ayrı varlık kabul etmeyi gerektirir; bu da akla uygun değildir.

15

Bu benzetmeden hareketle her varlıkta tabiatı etkili ve bağımsız saymanın bedeli nedir?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 15

Her varlığın içinde çok büyük bir güç, irade ve bilgi taşıyan ayrı bir tabiat veya kuvvet var saymak olur.

16

Metinde “özellikle canlılar”
ifadesinin öne çıkarılması neyi
düşündürür?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-
iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 16

Canlılardaki düzen, uyum ve amaçlılık daha açık görüldüğü için, tabiat açıklamasının burada daha da yetersiz kaldığını düşündürür.

17

Tabiatı yaratıcı sayan kişinin durumu metinde nasıl değerlendirilmektedir?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 17

Şuursuz bir şeye ilahî sanat yüklediği için akıl bakımından çok ağır bir yanlışa düştüğü ifade edilmektedir.

18

Parçada geçen sert eleştiri, sadece duygusal bir çıkış mıdır, yoksa aklî bir zemine mi dayanır?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 18

Aklî bir zemine dayanır; çünkü önce mantıkî sonuçlar gösterilmekte, sonra bu sonuçların saçmalığı sert ifadelerle belirtilmektedir.

19

“Üçüncü kelime” başlığı altında
hangi görüş tartışılmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-
iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 19

Varlıkların oluşumunu tabiatın zorunlu sonucu gibi gören anlayış tartışılmaktadır.

20

Metin, sanat ve icadı hangi iki
seçenek üzerinden
karşılaştırmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-
iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 20

Bir yanda ezelî ve kudret sahibi yaratıcıya dayandırma, diğer yanda tabiata ve kör kuvvete bağlama arasında karşılaştırma yapılmaktadır.

21

Tabiata isnat edilince neden
“manevî makine” ve “matbaa”
benzeri ifadeler kullanılmıştır?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-
iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 21

Çünkü tabiatın bilinçsiz haliyle bu düzeni açıklayamayacağı, ancak hayalî ve sayısız üretim sistemleri var sayılarak açıklanmaya çalışılabileceği anlatılmaktadır.

22

Metne göre tek kaynağa
bağlamak mı, çok sayıda bağımsız
sebepler kabul etmek mi daha akla
yakındır?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-
iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 22

Tek kaynağa bağlamak daha akla yakındır.

23

Güneş örneğindeki küçük parlak yüzeyler neyi temsil eder?

lisans tabiat-riialesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 23

Varlıklardaki ilahî tecellilerin
göründüğü sınırlı yerleri temsil
eder.

24

Güneş örneğinde gökteki tek
güneş neye karşılık gelir?

lisans tabiat-risalesi-p11-ucuncu-kelime-iktezathut-tabiat-
iddiasi-1-muhal-sems-misalivle-tabiatin-ilahlasmasi

Cevap 24

Her şeyi yaratan tek ilahî kudret
ve kaynağa karşılık gelir.